

י י ר י ש ע

פעם מער צייטונג

דיוועס בלאט ערשיינט דריימאל וואכענטליך... פרייטאג 11 נומער 75

אויף דעזע צייטונג האט מען יעדען טאג פארענליכע ערער... און דער ערשטער טאג

Nr. 70, צעהנטער יאהרהונט, Pest, den 17. Juni 1878.

דער קאָננרעם.

דייטע איזט נון דער אייגענטליכער ערשטער ארבייטס-טאג דעם בערלינער קאָננרעסעס. לאָרד בעקאָנספּילער פּערלאַנגט דאָס זיך פאַר אל- לעס דאָס רוסען אים דער נעהע קאָנסטאַנטין- פּעלס ענטפּערען זאלען, ווייל נאָך אימער אין צוזאַמגעשטאַט צווישען דען רוסען אונד מרקען צו בעפריכטען אים. ווערענד דער קאָננרעס דיט פּרעידען ערציעלען ווייל קאָנסטע פּלאַטעליר דען קאָנסטאַנטיןפּעל דער קריגע צווישען דען טיר- קען אונד רוסען ערנייערט ווערדען דאָן פאַר- דעלטע לאָרד בעקאָנספּילער, דאָס בילגאַרען ניכט פאַר אונטער רוישישער, זאָנערען אונטער אײַפּזיכט נאַנין אײַראַפּאַס שטעהען זאַלל. דאָס רוי- סען דורפּטען דאָרטער ניכט לאַנגע אין בולגאַרען פּערבליכען אונד דורפּטען אויך ניכט פּאַרטייע- רענד דורך רומענען דורכציערען. דיעזע פאַר- הערונגען דעס ענגלישען מיניסטער-פּרעידענטען ווערדען היינט צור פּערהאַנדלונג געלאַנגען. אבער דער רוישישע נעזאַמטער גראַף שיבאַלאַף פּאַנד בערוויס איינע אײַסערענע נאָך וועלכער דאָס רוי- סישען ארמענען פאַר קאָנסטאַנטיןפּעל פּערבליי- כען מיסען ער זאָגט: אין קאָנסטאַנטיןפּעל קאָנט דאָס רעוואַלוציאָן נאָר זעהר געוואַלטיג, און ווייל דען שולאַט ערמאַרדען אונד איינע דאַסען בליט-רעפּובליק נאָך אַרש דער פּאַרזיער קאַמפּי- ניסטען הערשעלענען. דאָס רעוואַלוציאָנישען פּירכטען ביז יעצט טיר נאָך דאָס רוישישען אונד ענגלישען ארמענען וועלכע אין דער נעהע קאָנס- טאַנטיןפּעל שטעהען זאָבאַלד זיך אבער דאָס פּרעמענען ארמענען פּאַן דאָרט צוריקציערען, ווי- דע דאָס קאָנסטאַנטיןפּעלער רעוואַלוציאָן זאָפּאַרט אײַסברעכען.

מערעסעס דיעזע מאָנטענערינישע פּאַרדענען ניכט צילאַסען. אויך דאָס מערבּען אונד זיך-סלא- ווען שטעללען נאָך אימער זאָלכע פּאַרדענענען, דערען ערפיללונג אונס צום שאַדען געריכען ווי- דען, אינווערע מאַנאַרכייע מיט דאָהער אָן אינווערען אַסטליכען אונד זירליכען גרענעצן שטאַרקע אונד וואַרל-אײַסערעסמעטע ארמענען האַבען, אים אונ- זערע אינטערעסעסן גענען יענע פּיניליכען בע- שרעכונגען אונד אינטערענעמאָנטען צו שטענען. טיר אויף דיעזע ווייזע האָט מען דאָס ערקלע- רונג דאַצו פּינדען, דאָס אינווערע מאַנאַרכייע גערא- דע בייא בענין דעם קאָננרעסעס אינווערע ארמענען אָן אינווערע גרענעצן פּערשטאַרקען אונד אויף דען קריגע-ס פּעסערלען לעיס גראַף אַנדראַש זא- מע עס יא שאָן צו ווערדערהאַלטען מאלען: "דאָס אײַראַפּאַטישען אינטערעסען מיסען ווייז מיט אײַראַפּאַס צוזאַמען, אבער אינווערע איינענען אי- טערעסען מיסען ווייז אַלע פּערטערידיגען." מערהר איינען ווייז פּאַן דען בוזערענען פאַר- גענען אין בערלין. ניכט בעריכטען. עס ווירד יא דאָרט אללעס זעהר געהייס געהאַלטען, אונד ווען אויך דאָס גראַסען מאַנעס-בלעטטער טווענד מע- טער לאַנגע דעפּעשען אים בערלין שטאַטהיילען, זאָ בעשטעהען דיעזע נור אים לערען וואַרמען, אים איינבעריינגענען אונטערען אונד מינינגען, אום נור דען לעזערן פּיעלעס צום לעזען בעדען צו קאָננען. ערשט אין איינגען טאָנען ווירד איינע קאַמפּיטאָן דעם קאָננרעסעס זעלבסט איינען בע- ריכט איבער דאָס קאָננרעס-ווענגען אַפּפּאַסען אונד איהן דאָן פּעראַפּענטליכען.

היינט פּרייה זינד היער פּאַלענעדע דעפּעשען איינגעראַפּעטן. 11 ען 16-טען ווייז עס עררענט היער אי- געהייערעס אײַפּועהען, דאָס טראַפּין דער פּרייע- דענס-אײַסזיכטען, דאָס יעצט דער קאָננרעס בייעטע, זאָלכע נראַסע קריגע-רייסטיגען אין עסטערייכ-אונגאַרן פּאַרענאַמטען ווערדען. אללע מיליטער-פּליכטיגען אונד אירליכער ווע- דען איינבערזען אונד פּאַרטייעהרענד מאַרשירען סאַלאַטען נאָך דען אַסטליכען אונד זירליכען גרענעצן. בערלין 16-טען ווייז רוסלאַנד ווייל זאָ לאַנגע ניכט זיינע ארמענען אים דער אומגע- נעד קאָנסטאַנטיןפּעלס ענטפּערען, זאָ לאַנגע זיך ניכט אויך דאָס מרקען אים דען פּעסטיגען וואַינא אונד שימלא צירוקציערען האַבען. דאָס מרקען וואַלען אבער דיעזע איהרע פּעסטיגען זאָ לאַנגע ניכט פּערלאַסען זאָ לאַנגע דאָס ניכט ווייסען, דאָס דער קאָננרעס דען געוויסען פּרייע- דען בייננט זאָ דאָס דאָן דאָס מאַגליכקייט איינעם גייען קריגעסעס ניכט צו דענקען ווערע. בערלין 16-טען ווייז אַפּענדיס. זאָבען אויט היער איינע דעפּעשען אים צעטייע איינע- טראַפּען, דאָס אין דענענען מרקישען פּרא- ווינען, וועלכע מאַנטענעראָן אַן זיך רויסען ווייל, איינע רעוואַלוציאָן אײַסנברעכען איזט. עס איז בערוויס צו איינער פּאַרליכען שלאַכט צווישען דען מרקען אונד מאַנטענענענען געקאַממען. דיעזע נאַכריכט האָט היער בייא דען קאָננרעס- געזאָרטען איינען שילע ביי ען אַנדורק גע- מאכט. דאָס מאָן זיעה, דאָס מאָן אים אַר- ענטע ניכט זאָ לייכט דאָס רוח הערשעל- לען ווערדע.

פּערשיידענע נײַאנהײַטען.

(דאָס רומענישע יודען) פּראַנע אויף דעם קאָננרעסעס ע. אָב דער קאָננרעס דען ווערדען פּרעידען בריי- גען ווירד, אויט וואַרל נאָך ציעמליך צווייפּערהאַפּט: אבער איינען נומעצן ווירד דער קאָננרעס דענאָך בריינגען אונד צוואַר איינען נומעצן פּיר דאָס ווען אין רומעניען, וועט מען נאָך דער אללגעמינען שטימטיג אים קאָננרעסעס אײַסנברעכען דאָהער, זאָ שיינט דאָס גלייכשטעלונג דער ווען אין רומעניען איינע אײַסנברעכען זאָבען צו זיין, אין דער טראַט וואַרדע יא אללעס רעכטצייטיג אײַפּענבאַטען, אום דיעזע גלייכשטעלונג דורכצווערען, אין לאַנדאָן האַבען דאָס דאָרטיגען אײַפּענברעכען ווערדען פאַר מאַנטען בייא לאָרד בעקאַנס- פּיערד אײַדיענין געמאַסען, אום זיינע אײַסער- שטימטיג צו נומעצן דער ווען אין רומעניען אײַנצורופּען. דער פּאַרזיער כל ישראל הביים- פּעראַיין ענטפּאַלטעט נאָך דיעזער ריכטונג אי- נען אַנערקענענעווערטהען אײַפּער. דאָס וויישישען דעלעגירטען וואַהרמאַן אונד קוראַנדא האַבען, וויי אונזערען לעזערן בעקאַנסט, דורך אײַסערפּעל- לאַציאָנען און דען גראַפּען אײַראַפּאַטישען דיעזער בעציעהונג עבענפּאַללס איהרע שולדיגקייט גע- טהאָן. דאָן קאַמען דאָס גראַפּען-עמינענען אונזערער מאַנאַרכייע נעמליך פּראַנ, ווען אונד פּעסטיג אונד ריכטענען עבענפּאַללס געווען אָן אינטערען אונד ניסטער דעם אײַסערן ווענען, איהרע גלייכענס- געמאַסען אין רומעניען, ענדליך האָט אבער דער פּאַרזיער כל ישראל הביים-פּעראַיין, וויי זיך בע- רייטס בעריכטעט. זאָנאַר צווייא וויישישע דעלעגיר- טען, דאָס העררען נעסטער אונד קאַנן, נאָך בער- ליין ענטפּערעט, דאָס דיעזע דאָס זאָבע דער רומענישען ווען ביים קאָננרעסעס פּאַרדען זאָל- לען. עס איז זעלבסט-פּערשיידענע פּאַרדען דען פּריוואַט-דעלעגירטען צום קאָננרעסעס זעלבסט ניכט צוועלאַסען ווערדען קאָננען, אַלרײַן אים זאָ קרעפּטיגער קאַננען רעוועלכען בייא דען אַנצעל- גען פּערטענערן דער גראַפּען-עמינענען פּיר דאָס גלייכבערעכטיגען דער רומענישען ווען ארביי- טען, אים בערלין ווירד פּאַס 14-טען דיעזעס דען אויך טעלעגראַפּירט: פּיר דאָס זאָבע דער רומע- נישען ווען ווערדען זיך פּערשיידענע פּערטע- טער אויף דען קאָננרעסעס עררעכען. פּיר-סעס ביסמאַרק ווייל זעלבסט דאָס אַנעלעקענדיגס אין דאָס האַנד געהאַט, אים דאָס גלייכשטעלונג דער רומענישען ווען דורכצווערען, דאָס העררען געשטעט אונד קאַנן וואַלען, ביים פּירסטען ביים- מאַרק אײַדיענין געהמען, ער לעיס דענוועלכען יעדאָך דורך זיינען סעקרעטער זאָנען, דאָס ער איהר פּערלאַנגען קענען אונד איינע אײַדיענין דאָהער אײַסברעכען זייא. פּירסעס ביסמאַרק אײַסערטע פּעריער: עס ווערע איינע שאַנדע פּיר דאָס מיט געווען בעשטימען לעיסען, אים פּיר דאָס אײַסאַססאַטער רעכט דער רומענישען ווען אײַנצורעטען. דער אײַסערשטיגען זעלבסט אײַבייען מעכטע זיכער, ווירד ביסמאַרק זעלבסט דאָס אַנעלעקענדיגס אויף דעם קאָננרעסעס אַנער- גען. דאָס רומענישען דעלעגירטען, וועלכע נאָך בערלין גערייזט זינד, אים דאָס אַנערקענענע רומע- ניעס אלס זעלבסטשטיינען שטאַט דורכצו- זעטען, ערוועכען דען פּירסטען ביסמאַרק דאָהין צו ווירקען, דאָס דעם פּירסטען קאַל פּאַן רומע-

אדעלס-שטאנד איים דען צייטונגען ערפאר, שריעב
ער מיר: 'מיין זאך! ווען דיא מיט אינגארשיען
דער-לייטען צוזאם מענקאמסט, דיא דארטער
פאכער, דיא איהר אדעליגער שטאמם-בייז ביו
אמיילא אדער ארפאר הינענרויבט, זא ערווינדערע
דיא איהרען: 'מיין אדעליגער שטאמם-בייז רויבט
נאך פיעל ווייטער היינט, אונד צוזאך ביו אברהם
זיגך אונד יעקב, דיא איהרען אדעלס-בריעף פאן
נאטט זעלבסט ערהאלטען האבען!' — און ער
עקסעללעניגן זעהן נון, דאס מיין פאטער שטאלע-
צער איז אויף זייען אלט-יודישען אדעל, אלס
אויף אלע מיטעל דער מאדערנען וועלט. . .
לארד בעקאנספיעלד וואר מייער געוהירט אונד
שיען אין דיא פערנאנגענדיג פערזונקען, אלס
דאזי וויינע ווארשע בענדערע האטטע אונד צום
ווענעדיגען זיך באשקעט, דער גרויסע שטאמם-
מאנן פיהר זיך מיט דער האנד איבער דיא שטר-
נע אונד זאגט: 'בלייבען זיא דאך נאך, ווינער
פריינד! איך מוז איהרען נאך זאגען, דאס איהרע
ערהעבונג אין דען אדעל-שטאנד מיך נאך דאדורך
בעזאנדרעם אונטערשטאנד אונד פאלעסטיג זע-
בען צייט געשאה, אלס אישטייגן אין ווינעס ווא-
כעבלאסטע אונד שפעטער זאגאר אים פאללא-
מענט דאפיר איינראט, דאס דיא יודען איים
איינפאס ווענענדיגער אונד נאך פאלעסטיג זע-
שריעבען ווערדען, וועלכעס אלליין איהרע דעכט-
מעסיגע היימאט בילדעט, איינע בעכטער איהר-
פייגע העטטע אישטייגן נאר ניכט ערהאלטען קא-
נען אלס דאדורך, דאס אין פערדיגענע פאלעסטיג-
ווינער מאנן, טראגן ווינעס יודענשומס עבען
אין דען אינגארשיען אדעלס-שטאנד ערהאבען
ווארדען, זיא ווערדען זיך וואונדערן, דאס איך
מיך אים אישטייגן קומטערע, נון דאס פיר אלע צוויי-
גרינדע: ערשטענס, און איך מיך פיר אלעס אינ-
טענעסטרע, וואס איבער ווערן אין איינער איינעס
ווינקעל דער וועלט געזאגט ווערן, צווייטענס, ווייל
איך פירמעט, דאס אין מיטשולדיגער דיענעס
אישטייגן זיא! מיר שיינעם געמליך, דאס איש-
טייגן ווינע ווייהויט אים איינעס מייער דאמאנע
געשאפט האבע, איך שריעב געמליך אין מייער
ווינער זאגען, דאסאן איבער דיא קרייז-צייגן ווא-
דיא קאטהאלישען מעכטע דען טירקען נאנין ווא-
לעסטמא ווענעדיגען וואללטען, ווייל דאס איש-
טענעסטרע וואהרעם ערלאזערס, זיך בעפרינדע-
ביא דער געלענענדיג אונדערן גראעס ווענע-
פאלאנגען שטאמם, ווארדען איך קרייז-צייגן זיך
בעזאנדרעם געשערעט האבען, דא ווען איך נאר,
דאס דער 'עקרויציגטיג' יא ווערן וואר, אונד דאס
פאלעסטיג דיא רעכטמעסיגע היימאט דער יודען
בולדע, און דען אדערן דער יודען פילעט דאס-

זעלבע בלוט, וועלכעס אין דען אדערן יענעס יע-
קרויציגטיג געפאלעסען, אונד נון קאממען פערמעדע
פאלקערישאפטען, דיא אים נאמען דיענעס געקרוי-
ציגטען ניכט בלאז דיא באקאממען איזמאעלס,
זאנדרען אונד זאגען 'אוראדעלס' אים קאממען
אונד פאן באדען דעס הייליגען לאנדעס פערניכט-
טען וואללען, איך האבען אזא נור דיא איינער-
טיקייט דער קרייז-הארעדע נאכווייזען וואללען,
אונד עס און בערווישפאטע, דאס פאלעסטיג דיא
דעכטמעסיגע היימאט דער יודען זיא, נון קאממען
אישטייגן אונד בעניטעס מייען דאסאן דאזי, דאס
נאכדעס פאלעסטיג דיא רעכטמעסיגע היימאט
דער יודען זיא, מאגען עבען אלע ווערן דארט-
הין געיאט ווערדען! אבער איינעס האט אישטייגן
פערניכטען, נאכט האט געמליך דען יודען פער-
שראבען, דאס ער איהרען איינען בעזיטן אהנע
גענעצען (נחלה בלי מעריע) אונד קאנדיקעט ווערדען, איך
אישטייגן פיהלטע עס, דאס דיא יודען ביא
איהרע הייטען אנהאל אונטער איך דעס
קליינען בעזיטען דעס הייליגען לאנדעס רויב פיי-
דען קאנען, ער זעלבסט זאגט דאדער, דאס
פאלעסטיג מאנליכט 'ערווייטערט' ווערדען, נון
זאגען איך, דאס איבער אלע פאלעסטיג איבער-
אלל דאס 'הייליגע לאנד' איז, וואך דאס רעכט
צויר געלטיג געלאנגט, אונד קאנדיקעט ווערדען
ווי דיא גלייכערעכטיג דער רומענישען יודען
דורכגעפען, אונד דא ווייר איך רומענישען אין
טיוק פאלעסטיג זיין! דיעזע אנטווארט מיט דעס
אישטייגן אונד אלען ווענענדיגען ערשטיג
ווערדען! 'דאזי דאקטע דעס לארד בעקאנס-
פיעלד פיר ווינע נעטע מיניג צו געסטען דער
יודען אונד פערארבישערעט זיך פאן דעמוטלעך,
דאך דיעזער רויב אויס לאבער נאך! ווינער
פריינד! זיא אבען דען אדעל פיר זיך אונד איהרע
נאכקאממען ערהאלטען! פערניכטען זיא אלס
איהרע אונד פאלעסטיג! 'עס טוט' — (הער דאזי
אלס ניכט צו שפעט, איך פיר 'נאכקאממען' צו
זאגען.)

דאמיט איך איהם עשוואס אלס פערמיטלעך איינפיהרע,
עס איז מיר אויך געלונגען, יענעס רייכען ערדען צו
ערוויכונג וויינע וואנעטע, אונד ציעלעס צו ערהעלפען,
עס וואר וואללען קיין זעלעס ציעל, אבער דיא געלד-
טעל, דיא ער מיר געגעבען, מאכטען מיך זאך וויך, דאס
מיך דאן מיין ערשטער ליבשאבער ווילחעלם הייראטעטע,
איך רויטע דארטן מיט ווילחעלם נאך אנטוויקא; ווייר
לעכטען מאנכע יאהרע אין געווייזיק פאן אדעליגע פער-
מאנען, אונד איך וואר לאנגע צייט נאקליך, דען איך
ליעכטע מייען ווילחעלם פאן נאצען העיצען, מיין ער-
טעס אונטליך בעשטאר אין דעס מאדע מייענע קינדעס
פאן וויינעס ערשטען מאנע, 'אמטריקא איז דאס לאנד
דער שווינערעלשאפטען שטעקלאצאצאנען, ווילחעלם ליעס
זיך פאן דיענעס שווינערעל געוויסען, ער שטעקלירשע
אונד פערלאך דאס נאצע ערשטענען, ווילחעלם וואר שוואך
אונד קאנעט ניכט אישטייגן, זעלעטעס דערוועלט ער דיא
שטעללע איינעס אפזעהערען אויף איינעס דאס פיישעס,
אונד אויך איך ווארדען דאס אלס בעדינטע אונט-
שטעללע, ווייר וואללען צוויק נאך לאנדאן; איך גלייב-
טע יענער אלעש הער, דעס איך צויר ערוויכונג וויינע
ציעלעס פערזאקלען, ווירדען עשוואס פיר אונס טוהן;
אבער מיין ווילחעלם שאהר אויף דעס שיישע, פאך קום-
טער אונד נאט עקראנטען איך, דאך קאנעט איך מיך
ביי לאנדאן שלעפען, אונד דא יענען אלען הערן אויס-
צוובען, אבער דערעס אלס דא יענען אלען הערן אויס-
איך בענאב מיך נון אין דיעזע גענענר אויס איינע עשוואנען,
טע אויפצווענען, אונד אויך ווענען אויס שאן געשטאבען,
נון טראף מיך ערשטע דאס אונטליך, דאך איך פאם פער-

גען, אים וועהרענד דעם מאנאטעס מעכטעסבער
איינען וועלט-פרייעדענס-קאנגרעס אבזעהאלטען,
דיעזער פרייז בעשענעט אים הערפארראנע-
דען מענערן אונד צעלמט צאהאלדיגע דעפארטמע-
אונד מיטלידערע דעם פאלאטישען אבזעהאלטען
צו וויינען אנהענגען, עס אונטערליעגט קיינעס
צווייפעל, דאס דיעזער קאנגרעס אויך צו שאהרע
איינען שפרייט העטטען, דא דירשטע דערוועלבע
נימער דורך דאס שווערס זאנדרען דורך דען
אוישפירן איינעס שיעדס-געריכטעס צויר אויס-
טראגונג געלאנגען, דאס שטרעבען איז אין זעהר
שאנעס, מאן קאנעטע אין דיעזעס פאלעל דאס
מיליטער אבשאפטען אונד דיא קאנאנען צו ניטצ-
ליכען זאכען וורשטען צויר, דאס פאלען ווירדע-
איבערדיעס פאן דער גראסערן העלפטע דער
שטוייערן, וועלכע צו מיליטער-צוועקען פערזענ-
דעט ווערדען, בעפרייט דערדען קאנען, דיא יונ-
גען לייטע פאקאנטען ביא דער ארבייט בלייבען,
אונד דער באדען ווירדע ניכט אימער אונד אימ-
טער מיט מענשען-בלוט בעלעקעט ווערדען, דער
געדאנקע איז אלס אונטערמיט אין ערהאבע-
נע, ליידע אבער קיין נייע אונד קיין לייכע
אויספיהרע, זעלכע פערזוכע צויר בעניגונג
איינעס עוויגען וועלט-פרייעדענס זנד שאן הייזיג
געמאכט ווארדען, דאך בלייבען זיא אהנע פראק-
טישען ערפאלג, עהמען ווירן אין איש-
טענען ווירד אישפערעכען, דאס בעסארביען
ביא רומעניש צו בלייבען האבע, געהמען וויר
פערנערן, דאס רוסלאנד זיך נישט דיעזען שיעדס-
ריכטעלליכען אישפערען איינען ניכט קומטערס אונד
בעסארביען מיט געוואלט זיך אנהיינגען ווילל —
וואס ווערע דא צו טוהן? דיא אנדערען מעכטע
מיסטען מיט דעם שווערעטע אין דער האנד פיר
דיא אויפפיהרע ערהאלטען דעם פערשידענער-
ליכען אויסשפרייט איינשטעהען! דאס העמטען
ווייר אבער וועדער ניכט דען וועלט-פרייעדען, זאג-
דערן דען וועלט-קרויע פאך אונס!

דיא איינע רייכעס יעדערנערישען ווארדען . . . דיעס,
מיין הער וואלחעטעסער, אויס דיא געשכטע מייעס לע-
כענס, מיט אויסנאמע איינער בענענענדיג, דיא איך
בעכטען ערשטעלען קאנעט, ווען איך מיך עשוואס פער-
קער פאלעט.

דעם בעניאמין איז דיעזע נאצע געשיכטע נאר
ניכט זא איבערשעטאנע פארניכטקאממען — אונד דאך ווען
ער זיך איבער מאנכע היער ערעהלען איינעלחייטען
גענויער עקונדיגס העפטע, זא ווערע איהם דיעס פאן בע-
דייטערעס נעטען געווען —

בעניאמין פערליעס היערוף דאס קראנע ווייב אונד
בענאב זיך אין זיין שרייב-צייטער, וואך ער מאנכע ברייפע
צו שייבען האטטע.

אונטער אדערען בריעפע פאנד בעניאמין אויך איי-
נע ברייפע פאן וויינעס פאטער זואק ער איראדעל, אין
וועלכעס פאטער פארזייעט גענוען בעניאמינס צוויקען
צאנענדיג ענטהאלטען ווארען, דען פאטער וועלכען אין
וויינעס זאגען דען גראסען מאנן עננלויטען ערליכטע פער-
דאס עס זעהר, דאס בעניאמין איז דער נאנען וועלט
שפאללט, אונד קיינע שטעללע אים שטאמט איינעלחייטען
ווייל, דער פאטער ערוכטע דען זאך, ער מאנע ענדליך
וועדער אינס אפגעשליכט לעבען טיישען, זיך אין דאס
פאלאכעטע וועדער וועללען לאסטען, דא ער דאן
אויסוויס העפטע מיטשען צו ווערדען, — דאס פאלעט אבער
דאס צו זיך; פארט, וואך איין וויליאם מיטשען אויס,
האט איין בעניאמין ניכט צו זענען, מאן מיסטע דאדער
בעכטען צייטען אבזווארען. —

נין דער מיטעל גראסערע ציערקאנט ווער-
דע פריש ביסמארק אנטווארטיטע כאשי; גענען
דיא אינאכגעניקויט רומעניעס אונד גענען דען
מיטעל גראסערע ציערקאנט; דעס רומענישען פרישטען
העטטע און קיינע אונד גענייט. אללין זאלאטע
רומעניען דורך ווען אינטערהייקונגען אונד ווער-
פערפאלגונגען זיך בעשטימטע פערדיעטעס עס ניכט
אלס אונטערנעמער שטאטט צו ערשיינען; און-
לאנגע פרייער פרישט קאלן אין זאלבעס פרא-
פארדיען גענען דיא ווען דולדעט, ווירדע ער
דען מיטעל גראסערע ציערקאנט נור שאנ-
דען! ווער עס עטאוס אין ווען איינעס איינען לא-
נע דע זאלבעס אונד בעטן ניכט נאר און - דיא
רומענישען געווארטען פערליעטען בעשעטט דען
אויבערנע זאלאל דעס פרישטען ביסמארק, אין דיא
יעדאך פרישטען, אין דער רומענישען קאממע-
ר, ווא דיא מיטען דעפארטמענט פאר ווען דאס ער-
פיללט זינד, איין געזעט צו געטען דער ווען
ניכט דורכגעטען צו קאנען, דא וואללען דיא ניין
זעלבסט בעווייזען, דאס דער קאנטעס דיא גלייב-
זעלבלינג דער רומענישען ווען איינשפרינגען!
עס איזט אלוא זא ווייט געקאממען, דאס דיא רומע-
נישען געווארטען זעלבסט ביים קאנטעסען גענען!
דער גלייבזעלבלינג דער ווען געטעלען מיטען
(דאס געזעט דער דער פרישטען ער
פ א ר ט ש י ט מ - ג ע מ י י ז ד ע) וויא
וויר בערויס געמערלעט, האט דיא פעטער
פארשטריטעס געמינדע דעס גראפען אנדראשי
אללין איינלענענדיג דער ווען דעס רומעניען אין
געזען איינערבערייטעט, דאס געזען לויטעט וויא
פאלט: אייערע עקצעללענען הער מיטעטער!
דער פארשטאנדר דער איזאקעלישען רעליגיעס
געמינדע אין דער הויפטשטאט אנדארנס עראב-
טעט עס אלס איהרע פליכט אייערע עקצעל-
לענען מיט אייערע ערנבענען ביטעט צו בעלעס-
טיגען, דיא ווייזען אינד געכטיגען פערטרעטער
דער איזאקעלישען געכטיגען פערטראממען
זיך בעטן, אים איינע לאונג דער ארענטאלישען
דראנע אנטווערבעט, אייערע עקצעללענען הא-
בען בערויס אין אייער דער לעטצען דעלעגא-
ציאנע-וועגונגען אין ווען בעניגליך איינער-
גלייבענעס-געקאסען אין דען דאנער-פרישטענ-
טערן - סערביען אינד רומעניען - גענישע-
פריינדליכע, הערע-ערהערבענדע ווארטען געשפרא-
כען, דיעזע ווארטע פערדיעטען דען דאנק דיעס
יידישען שטאטעס-ברודערס, דא אייערע עקצעל-
לענען דיא פערדייערונג גענעבען, אייך דעס קאנ-
דעסען אללעס איינצוביטען, אים דיא לאנג
דער ווען דאס איינעס נאמענטליך אבער אין
רומעניע, נאך מאגליכקייט צו פערבעסערען, דיעזע

ווארטע ערמוטיגען אייך דען ערנבענעס געפער-
מיטען פארשטאנדר דער פעטער איזאקעלישען
רעליגיאנעס-געמינדע, אין סעקסער פערערהונג
צו ביטען: אייערע עקצעללענען מאנען גערווען,
דורך איהרען מעכטיגע אונד ענשיידענדען איי-
פלוס אים קאנדיקעס דארוי צו וורקען, דאס בייא
דען נייא-געשטאלטונגען דער פאלטישען פער-
העלטישען אויף דעס באלקאן, אומענליך אבער
אין סערביען אינד רומעניען, אייך דיא גלייכע-
רעכטיגונג דער ווען איינשפרינגען אונד ציר
געלטען ערהאבען ווערדע, וויא דעס אין אללען
געבילדעטען שטאטען איזאקעלישען בערויס דער
פאלל איזט, דיא ווען-פערפאלגונגען, דיא אין
דען לעטצען יאהרען אין דען דאנער-פרישטע-
טהערען לייזער שטאטעספירדען, ווערדען אונ-
זערע ביטעט געוויס אלס ערנבענעס רומענישע-
נען לאסען, וויר זענען אונד דאנער, אונ-
זערע גלייבענעס-געקאסען אים ארענטע ווערדע-
האלט דעס גענענען שטעטע אייערע עקצעללענען
צו עמפעללען. - פעטע, 12 מען ווען 1878, דער
פארשטאנדר דער פעטער רעליגיאנעס-געמינדע,
- דיעזעס געזען איזט געוויס זעהר ווירדיג געהאל-
טען, עס צייכעט זיך דורך קורצע אונד קלארהייט
זעהר געניטען אים, וויר צווייפעלן ניכט, דאס
דיעזעס געזען אויף דעם גראפען אנדראשי דעס
בעטען איינדרוק מאכען ווערדע, הער אישטייצי
ווערע פריינדליך אנדערע מינינגען, ער ווירדע זאגען:
דיא גלייכעבערעכטיגונג דער ווען זאלבעס איי-
געלטליך איבערהאלט בערויס ווערדען, דא איה-
נען אין זאלבעס רעכט נור אין פאלעסטינא צו-
קאממען, גלייכעבערעכטיגונג איזט הער אישטייצי
בעטן ניכט מיטעטער דעס אייערען, ער ווירדע
אס געניטען נאך רומעניען פאסטען, ווא אויך דיא
רענייערונג בעטן און דומס אונד זא ווען-פריינדליך
דענקט וויא דער לעבעהליכע אישטייצי!
(ל א ר ד ב ע א ק א נ ש י ט מ י י ז ד ע) די
ה א פ ר א ב ד צ א י א נ ד א ו ו י צ י
איים בערלין ווירד פאלגענעס בערויסטעט: דער
יידישע האב- אינד מיטעטעראל-דאס הארץ, דער
דען גראפען אנדראשי צום קאנטעס נאך בער-
לין בעניגליכעס, מאכטע גלייך נאך ווען איי-
טרעפען דעס לאנד בעאקאנספיעלר זיינע איי-
וואטינג, דער געזען לאנד היקטע דעס ווענערלי-
כען יידישען דעלעגאטן, דעס בעקאנטליך אבנליך
נאך לע דען, ווען דעם אונדראשישע אדעל-מיטעל
פיר איהן אונד ווען נאכ און און פערליי-
ען ווארדע פריינדליכט דיא האנד אונד זאמט
אונטער אנדערע: זיא מין ווענער פריינד, קענ-
נען דיא פערנאנענדיגט נור אים דער געשיכטע,
אלס אייך זינג וויא, האטע אייך אין ענישטעס

שטרעבען, אבער גלויבען זיא, דאס איך אלס יודע
עטאוס ערווייט העטטען ערנבאייס ניכט זעלבסט
אין דעם איינפאלקערען געבילאנד העטטען צו-
נער צייט אייך דער געבילדעטעס יודע ניכט
איינמאל דאס אמת איינעס טהור-שטעהענעס ביים
מיטעטער דעס אויסען ערהאלטען קאנען, אלס
מין פאטער דאס ווענערהייט פערלייטען, וויא איך
דאמאלס ערשט מין יאהרע אלס, אבער אייך דיא
עראינערונג דאס אין איינעס יודע וואר, איזאקע
מיר איינערליך, וועלכע קעמפעט אינד אמייעל-
זינגען האט עס געקאממען, ביז איינעס ענ-
לאנד, אלס געווענענע יודע, זיא עטאוס ברנינג
קאנטען! אינד נין האבען זיא זיא עס אין דער
עסטרעיווי-אינאראישען מאנארכיע ערווייט, נאך
אלס איינער מאנען ניכט האלט דען מיטעל איינעס
האב- אינד מיטעטעראל-דאס הער, דאנערן אייך
נאך דען אינאראישען אדעל פיר זיך אינד איהרע
נאכאמטען צו ערהאלטען! פיר איהרע
אבאקאממען! דאס איזט פאסט קאמיש! פיעל-
ליכט ווילל איהר שטאטט אייך נאך פיר איינע
גענענענען פאר אונד צו צו איהרען געניטען
זאנען, דאמאלס דיא אינאראיש-יידישע אדעל
ניכט אישטייטענע! דאס איזט יעדאך בייא דיע-
שטאט, אבער אייך מאכטע דאך איינעס בייא דיע-
זער געלענענדיג בעקאנטען, זיא שטאטטען שיי-
נען זיא איהר ביזעהענעס איינעכט גענען דיא
ווען איינענענען, ווען זיא נין יעדאנעס איינעס
אדעל געלויבען, זא זאללע ערנבענען ניכט
בלאס פיר דיא אבאקאממען, זאנערען אייך פיר
דיא פארפארדיען לויטען, זעהען זיא דאך! דיא
אבאקאממען האבען היינט נאך גאר קיין פער-
דיענעס, אללין וויא אפט בלייבע דאס פערדיענעס
אונטער פארפארדיען איינבלאהנט אינד איינ-
אכטעט, ווילל זעלבסט בעטן נור יודען ווארען,
דיעזען פארפארדיען גענענענען העטטען נין דער
שטאטט איינע שולד אבצואלען, ווערדען
דיא פערלייטונג דעס אדעלס פיר דיא אבאקאממען
איינע בלאס גאדען איינע זינד זיא ניכט דער-
זעלבען אנויכט! . . . הער דאנען ערווייטערע
היערויף: זיא פרייע דיא איינערונג איינער
עקצעללענען אלס בלאקאממען היינט, איך
האלטע מין זעלבסט ניכט בעסער אלס מייע
פארפארדיען, אינד שעטע מין פאסט, דאס איך
דורך פערלייטונג דעס אדעלס גלייכזאם אייער
מיינע פאטער דעם ערהאבען ווארדע, איינער
איזט מין פאטער ניכט שטאלן דארוי, דאס ער
אלס שטרענג ארטהאקאסער יודע, איינען זאנען
האט דער מאטען דער ארטהאקאסע דעס
פאטערס אין דען אדעל-שטאנדר ערהאבען וואר-
דע, אלס מין פאטער מייע ערהעכונג אין דען

פאלליעטאן מערקווידיגע פעהעלטנישעס.

(70 טע פארשטענדען.)

דען ערשטען געניטען איינדרוק האט אויף ארדענע
נור בעניאמין דען איזאקעלישען נעמאכט; אבער ווען צוריק-
האלטונג וויס געשטענע צייט מאכטע זיא נאכדעקענע,
וויא קאנטען זיא יעדאנעס איהרע ליעבע שונקען, ווען
וויא צו בעניאמין האטע, דאס דיערע יעדאנע איהר
געשענען צוריקווייזען ווירד? - אונד דאך ליעבעט זיא
דען בעניאמין, וועלכע מער אלס צווייטאל זא אלס
וואר אלס וויא, זיא וואוסט זעלבסט ניכט, וואס זיא צו
וויא צו בעניאמין האטע, דאס דיערע יעדאנע איהר
געקאממען וואר, וואר זיא אויך דיעזעס ווענען אונד שאנען
מאנע געניטע, וועלכע געניטע מאן בינאהע ליעבען
גענען קאנטע, שפראך זיא דעם בעניאמין אלליין, זא
דאכטען זיא, וויא קאנטען זיא מיטען ליעבען; שפראך זיא
מיש לענארד אלליין, וואר זיא מיטען זיא, דאס דיערע פיר זיא
אלס ערנעמאנאל זעהר פאסטענע ווערע, - שפראך זיא
מיש בידען- נון, זיא וואר איהר אללעס ערנעמאנאל, דאס
זיא דאכטען זיא, עס איזט עטאוס זאנערבייטעס, דאס איהר
דען בעניאמין וויא איינע פאטער אונד דען לענארד וויא איי-
נען בידען ליעבען, - אבער פיעללייכט איזט עס עטאוס
מעהר אלס בידען-ליעבען?
דעס וויללען וויא עס אין וועניגען מאנען דאך נע-
לונגען, זיך דען אבערס לענארד פאם האלדע צו שאפען.
לענארד ווארדע ווייליך צום גענעראל ערנאנט, ווען
פעהעלטנישע ערפארדיעטען אויך אין בעסערעס נע-

האלט, לענארד נאחס דיעזע שפעלע און אונד וואר נאך
לאנדאן אגענווייט.
וויללען וואללעט זיא ערפארדיען, וועלכען איינ-
דרוק דאס ארדענע לענארדס אויף ארדענע מאכטע, ער
בענט זיך אים הויך דעם ערדען געשפראך, אונד פאנר אויך
דען בעניאמין אין דער געוועלשאפט.
וויללען וואר דאנער נאנען אויסער זיך, דען
איינען נעכטע בידענע שפאטע ער זיך פאם האלדע- אונד
נון מיטעט ער דען אנדערן! דאך וואללעט ער ווען איי-
דענען ניכט ציינען אונד זאנעט שפאטעט: זיא, היינט
דענעט עס, אונד איין נידע-בעווענע, וויא הער דע און-
דאעלי, האט עבען דאמאלס צייט, געוועלשאפט צו לויספען,
ווארליך, ווערע דען אים געלד פיר דען אקעביא, וויא
וויא שטעהט דען ווייזען, אונד דען האפער? דאס גליק
דעס אקעבייטעס איזט פאם ווייטער אבהענונג!
"וויא דאס גליק דעס מיטעסערס פאן דען לוינען
דעס רענענטען! דאס ווייטערע בעניאמין, דאס וועטער
איינעס האפען איזט לוינענאפטע, אלס דאס דעס
היימלעס!"
"עס עטאוסווארטען! (זאנען ארדענען), מיר איזט
ליעבער זיא לוינען דעם היימלעס, אלס דיא איינעס פאר-
געשטענען מענישען."
וויללען ערבלאסטע, ער בליקטע אויף ארדענען,
אונד זא, דאס זיא מיט איינעס שפארדיען האסטע נע-
נען זיא לוינען דער מיטען שפראך, ער בליקטע דאנען
אויך אויף בעניאמין, אונד אבער אים רעסעטן בליקע עס-
וואס הערויסלענען צו קאנען.
וויללען וואללעט ניכט מער בייא דיעזעס נע-

שטרעכע-גענענענענענע, ווא ער געשלאגען ווארדע, פער-
בלייבען - אונד זאנעט: געכסען דאנענעסאנ האבען
וויא איינען באלל בייא לאנד ראבי, צו וועלכעס אללע
ווען בעקאנטען געלאדען זינד, ארדענע ווירד אויך דאנען
ווען קאסען זיך אויך, הער דע ארדענע!
"זיא, אויך איך ווערדע דאנען ערשיינען, ווילל איך
געלאדען בייך!"
בעניאמין וואר פאנר, דאס איהן זיין ניטער-דורעק-
טאך אבהאלטען, עס וואר איהם זעהר מיגליך אין דער
געוועלשאפט ארדענענעס צו זיין, ווען אויך וויללען צו-
גענען וואר, ער ליעבעט ארדענען, אונד עס שטענעט
איהן, דאס איין זאלבעס מערבען אין איינען וויללען-קאם-
מען מיטעס.
דער ניטער-דורעקטאך מעלדעטע דעס בעניאמין,
דאס איהן דאס ערנענענענענע אונד ערפארדיען ווייב
רענענען צו שטרענג ווינשען, וויא וואר איינערליך פער-
לעטצט דאנען אויך, דער דעם ארעט עקלעטע, דאס זיא
ניכט לאנגע בעטען ווירד.
דיא קראקע קאנטע נון זאנען, דאס זיא סארא
עלשאן היינט אונד ווושען וויא, אונד אלס בעניאמין אין
איהר בעטע סראט, ערנייפע זיא איהם דיא האנד, קיסטע
זיא אונד זאנען מיט שוואכען שטימעט: "א הער, איך
האבע מין געווענעס, זיא היינט צו זעהען אונד צו שפיע-
נען, דיא סאנע מיניעס לעבענעס זינד גענעלעס - אונד נון
ווייל אויך זיא סראנען! ווער דאס מערבען וואר, וועלכעס
מיר אולגענעס און בעלייזונג איינעס שאנען ווענען מא-
נעס בעוועטען, איך ווען וויא זאנען ווערען - זיא זעלבסט
דיא איך מייע, קאנען עס ניכט מער וויין, זיא איזט פיעל-